

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/3556

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- 539
Konu : Nevingaye ERBATUR' un
7/3556 Esas No' lu Yazılı Soru Önergesi

16.16/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM' nin 28.05.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6363 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Nevingaye ERBATUR' un 7/3556 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK

Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN N.G. ERBATUR' UN
7/3556 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından küresel ısınmanın ülkemizde yarattığı ve yaratabileceği sorunlara yönelik bir araştırma yapılmış mıdır? Yapıldı ise ulaşılan sonuçlar nelerdir?*

CEVAP 1. Ülkemizde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda yapılan modellemelere göre; yağışlarda genel olarak Ege ve Akdeniz kıyıları boyunca azalış, Karadeniz kıyısı boyunca ise ani yağışlar ve buna bağlı sel ve erozyonda artış, özellikle kış mevsiminde Fırat ve Dicle havzalarında azalma öngörülmektedir. Yakın gelecek için yapılan model sonuçlarına göre ise, deniz seviyesinde önemli değişiklikler öngörülmemektedir.

Ülkemizdeki meteorolojik verilere bakıldığında; ortalama 6 yılda bir orta, 18 yılda bir şiddetli olmak üzere meteorolojik anlamda bir kuraklık yaşanmaktadır. Bu çerçevede bu yıl bazı bölgelerdeki yağış azlığı ve buna bağlı olarak yaşanan kuraklığın iklim değişikliğinin kesin bir sonucu olarak yorumlanmasının doğru olamayacağı görülmektedir.

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine maruz kalabilecek sektörlerin başında su kaynakları yer almaktadır. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde entegre su yönetimi, havzalar arasında aktarım yapılması, gölet ve baraj yapılması, sulama sistemlerindeki değişiklikler ve suyun tasarruflu kullanılması gibi alınan tedbirler ile içme ve kullanma suyu problemlerinin önüne geçilebilecektir.

Türkiye'nin iklim değişikliği alanında izleyeceği politikaların, alacağı önlemlerin ve yapacağı çalışmaların belirlenmesi amacıyla, Başbakanlık Genelgesiyle Başkanlığımızda; ilgili kurumların üst düzey temsilcilerinin yer aldığı İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK) oluşturulmuştur. Kurul düzenli olarak toplanmakta, iklim değişikliğine yönelik kurul bünyesinde oluşturulan çalışma grubu faaliyetlerini değerlendirmekte ve uygulamaya dönük kararlar vermektedir.

2006-2007 yılları arasında, BMİDÇS kapsamındaki en önemli taahhütlerimizden birini yerine getirmek amacıyla ilgili Bakanlığımız koordinasyonunda İklim Değişikliği Birinci Ulusal Bildirim Raporu hazırlanmıştır. İDKK tarafından onaylanarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryasına sunulan bildirim ile 1990-2004 yılları arasındaki sera gazı emisyon envanteri, emisyon kaynakları ve bunlara bağlı olarak azaltım potansiyeli, politika ve önlemler, projeksiyonlar, iklim değişikliğinin ülkemize etkileri, eğitim ve kamuoyunu bilinçlendirme gibi konularda ülkemizin yol haritası ortaya konulmuştur. Ayrıca küresel ısınmanın ülkemizde ortaya çıkardığı sonuçları ortaya koymak üzere çeşitli projeler başlatılmıştır.

Bakanlığımız ve TÜBİTAK-MAM işbirliği içinde, Ulusal İklim Çalışmalarının Geliştirilmesi Projesi başlama aşamasındadır.

Bakanlığımızca; İspanyol Hükümetinin desteği ve UNDP aracılığı ile, Türkiye'nin iklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılmasına yönelik bir proje başlatılmıştır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz ise (DSİ) Ülkemizdeki, tüm su kaynaklarının planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesinden sorumlu, en yetkili kuruluş olarak yerüstü ve yeraltı sularının tek ve çok amaçlı kullanımı, toprak erozyonunun ve taşkın zararlarının önlenmesi ile yükümlü kılınmıştır. Bu nedenle DSİ, barajların, hidroelektrik santrallerin, içme-kullanma suyu temini ve sulama şebekelerinin planlanması, projelendirilmesi, inşa edilmesi ve işletilmesinden sorumludur. Bunları yaparken küresel ısınmanın yarattığı su sıkıntısını ve ani yağışlar sonucu sel ve taşkın problemlerini göz önüne alarak, suyun akılcı kullanımına yönelik içme, kullanma ve sulama amaçlı barajları ve taşkın önleme tesislerini; yenilenebilir enerji kaynağı olarak da hidroelektrik enerji santrallerini yapmaktadır.

SORU 2. *Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından küresel ısınma konusuna yönelik bir eylem planı var mıdır?*

CEVAP 2. Bakanlığımız, UNDP ve TÜSİAD ile işbirliği içinde, Türkiye'nin İklim Değişikliği Eylem Planı Hazırlık ve Kapasite Geliştirme Projesi dokümanı hazırlanmış, proje finansına yönelik kaynak arayışları devam etmektedir.

Ayrıca son yıllarda yağışların yetersizliğine bağlı olarak sulama mevsimi öncesinde depolama tesislerimizde yeterince su depolanamamaktadır. Bu sebeple su sıkıntısı yaşanacağı öngörülen Bölgelerimizde, Bölge Müdürlüklerimiz koordinasyonunda, Mülki İdareler, Belediyeler, Sulayıcı Örgütler, Çiftçi Örgütleri ve Önder Çiftçilerin katılımlarıyla toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda yörenin mevcut su durumuna göre birçok tedbir (sadece sabit tesis olan meyve bahçelerine su verilmesi, rotasyonla sulama yapılması, kısıtlı sulama, ikinci ürünün ekilmemesi, az su tüketen bitkilerin ekilmesi vb.) alınmış, uygulanmış ve çiftçiler mevcut suyun tasarruflu kullanılması için uyarılmıştır.

Alınan bu tedbirler haricinde, 2008 sulama sezonu öncesinde tüm DSİ Bölge Müdürlüklerimizce kendi şartlarına ve karakteristiklerine uygun olarak Kurak Şartlarda İşletme Eylem Planının ilk adımlarından olan "Kuraklık İşletme Talimatı" oluşturulmuştur. Söz konusu talimatta; rezervuar ile kaynağın su durumu ortaya konulup bir durum analizi yapılarak, buna göre bir faaliyet planı hazırlanmıştır. 2008 sulama sezonunda da Bölgelerimizdeki sulamaların bu talimata uygun bir şekilde işletilmesi sağlanacaktır.

Sulama mevsiminde, çok maksatlı barajların işletilmesinde enerji üretimi sulama ile eş güdümlü yapılmaktadır. Ayrıca barajların işletme programları kuraklık şartlarına göre hazırlanmakta ve bu program doğrultusunda işletilmektedir.

SORU 3. *Konunun uzmanları kişilerce sık sık dile getirildiği üzere , küresel ısınmanın sonuçlarından biri olan kuraklık, enflasyonu da tetikliyerek özellikle yoksul kesimi çok büyük sıkıntı içerisine sokacaktır. Vatandaşlarımızın böylesi bir sıkıntı içerisine girmemesi için ne gibi önlemler alınması düşünülmektedir?*

CEVAP 3.

Kuraklıkla mücadele için,

a-DSİ olarak tarımda sulama sistemleri stratejisi değiştirilerek yağmurlama ve damla sulama gibi su tasarrufu sağlayan sulama yöntemlerine uygun kapalı sisteme geçilmiştir.

b-Entegre bir havza yönetimi kuraklıkla mücadelede önemli bir yer taşımaktadır. Bu sebeple havzalar arası su aktarma projeleri gerçekleştirilmektedir. Bu konuda Melen sistemi, Gerede Sistemi, Kızılırmak sistemi örnek olarak verilebilir.

c-Suyun akılcı kullanımını sağlamak ve zararlı etkilerini ortadan kaldırmak için taşkın önleme tesisleri ve dere ıslah çalışmaları yapılmaktadır. Böylece hem sel ve taşkınlar sonucu olabilecek can ve mal kayıpları önlenecek hem de suyun kontrollü kullanımı sağlanacaktır.

SORU 4. *Küresel ısınma gibi önemli bir sorunla mücadele halkın bilinçli hareketinin de son derece önemli bir aşama olduğu düşünülürse, bireylerin bilinçlendirilmesi için ne gibi faaliyetler gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilecektir?*

CEVAP 4. İklim Değişikliği ile mücadele konusunda bireylere de önemli görevler düşmektedir. Küresel ısınma ile mücadele olgusu bireylerin mevcut alışkanlıklarını değişmesine yol açacaktır. Sera gazlarında en büyük paya enerji sektörünün neden olduğu düşünüldüğünde, sanayide ve bireysel tüketimde enerjinin tasarruflu kullanılması çok önemlidir. Bireylerin ev ve iş yerlerinde enerjiyi tasarruflu kullanması sera gazlarının azaltılmasında rol oynayacaktır. Küresel Isınmanın doğrudan etkilediği su kaynaklarının verimli kullanımı da çok önemlidir

Bu itibarla konu ile ilgili halkın bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede Bakanlığımız eğitim bilinçlendirme faaliyetlerine büyük önem vermekte ve bu konu ile ilgili çalışmalarını devam ettirmektedir.

Avrupa Birliği LIFE Programı kapsamında 2006 yılında, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine yönelik, Türkiye’de İklim Değişikliği Politikalarının Tanıtılması Projesi, Bakanlığımız ve Bölgesel Çevre Merkezi (REC) Türkiye Ofisi işbirliğinde, tamamlanmıştır. Söz konusu Projede Kamuoyunun bilinçlendirilmesine yönelik olarak çeşitli konferanslar, eğitim programları düzenlenmiş, öğretici yayınlar basımlı ve www.iklimlerdegisiyor.info adlı internet adresi halkın kullanımına açılmıştır.

Ayrıca yukarıda bahsedilen TUBİTAK-MAM ile başlatılan “Ulusal İklim Çalışmalarının Geliştirilmesi Projesi” nde kamuoyunun bilgilendirilmesine ve bilinçlendirilmesine büyük yer ayrılmıştır.

DSİ ise yeraltı ve yerüstü sularının kirletilmemesi, korunması ve tasarruflu kullanımı konularında toplumsal hassasiyetin artırılması, tasarrufa önem verilmesi ve çiftçilerin bilinçlendirilmesi maksadıyla bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapmaktadır. Bunun için zaman zaman Sivil Toplum Kuruluşları ile birlikte çalışmaktadır. Ulusal düzeyde gerçekleştirdiği seminer, konferans ve paneller aracılığıyla kamuoyunun dikkatini kuraklık, su tasarrufu, iklim değişikliği gibi konulara çekmektedir. Ayrıca 5. Dünya Su Forumunun Türkiye’de yapılacak olması sebebiyle yurtiçinde bölgesel toplantılar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda kitap, broşür ve ilanlar da hazırlanmıştır.

